

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Bohuslava Hnízдила v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihočeského kraje**, se sídlem U Zimního stadionu 1952, České Budějovice, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 6. 3. 2008 č. j. 10 Ca 28/2008 - 12,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce brojí včas podanou kasační stížností proti v záhlaví uvedenému usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích, kterým bylo rozhodnuto, že se žalobci nepřiznává osvobození od soudních poplatků.

Z odůvodnění napadeného usnesení krajského soudu vyplývá, že žalobce podal dne 13. 2. 2008 žalobu na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného a současně požádal o osvobození od soudních poplatků. K této žádosti přiložil čestné prohlášení, ve kterém uvedl, že je dlouhodobým adresátem příspěvku na živobytí a nemá oprávnění k nakládání s žádným vlastnictvím. Krajský soud zaslal žalobci formulář potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce a zároveň žalobci sdělil, že je nezbytné, aby zaslané potvrzení řádně vyplněné soudu předložil. Žalobce byl soudem také poučen o tom, že pro rozhodování o osvobození od soudních poplatků jeho čestné prohlášení nepostačuje a nepostačuje ani potvrzení o poskytnutí příspěvku na živobytí v nespecifikované výši pro zdravotnické zařízení pro účely hrazení regulačních poplatků

ve zdravotnictví. Žalobce vrátil krajskému soudu předmětné potvrzení nevyplněné, odkázal na listinu založenou u správy soudu a své původní čestné prohlášení. Poukazem na obsah ustanovení § 36 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), krajský soud dospěl k závěru, že žalobce nesplnil zákonnou povinnost doložit, že nemá dostatečné prostředky. Podle krajského soudu čestné prohlášení není dokladem o nedostatku prostředků a není jím ani potvrzení o poskytnutí příspěvku na živobytí ze dne 7. 1. 2008. V tomto potvrzení Městského úřadu v Poličce není jedna z dávek, jejichž příjemcem žalobce může být, konkretizována, není uvedena výše dávky, nad to označené potvrzení bylo vydáno pro zdravotnická zařízení v souvislosti s hrazením regulačních poplatků podle předpisů o veřejném zdravotním pojištění. Pro účely veřejného zdravotního pojištění má takové potvrzení omezenou platnost po dobu jednoho měsíce. Jiný doklad žalobce o svých příjmových a majetkových poměrech nepředložil. Krajský soud uzavřel, že žalobce nesplnil svou zákonnou povinnost doložit, že nemá dostatečné prostředky a proto nejsou dodrženy podmínky pro jeho osvobození od soudních poplatků.

Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností. V obtížně srozumitelném podání stěžovatel uvedl, že ho krajský soud neoprávněně donucuje k vyplnění vzoru 060 a nerespektuje obsah jeho podání. Krajský soud podle stěžovatele nevychází z jeho čestného prohlášení a zastává nesprávný právní výklad, že majetkové prohlášení je standardní záležitostí v důkazním řízení o soudních poplatcích, „tyto pokyny jsou v rozporu s nezávislým výkonem soudní moci“. Stěžovatel se domnívá, že krajský soud nesprávně dovozuje neúspěšnost návrhu a nerespektuje cíle zákona, který má umožnit přístup k soudu. Stěžovatel navrhl, aby napadené usnesení krajského soudu bylo zrušeno.

Vyjádření ke kasační stížnosti nebylo žalovaným podáno.

Kasační stížnost je podle ust. § 102 a násl. s. ř. s. přípustná. Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadené usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích v souladu s ust. § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán jejím rozsahem a uplatněnými stížními důvody. Neshledal přitom vady podle ust. § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti. Po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

O věci samé uvažil Nejvyšší správní soud takto:

Stěžovatel napadl usnesení krajského soudu z důvodu vymezeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., podle nějž lze kasační stížnost podat z důvodu nesprávného posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá obecně buď v tom, že správně zjištěný skutkový stav je subsumován pod nesprávnou právní normu nebo je sice vybrána správná právní norma, ale následně je nesprávně vyložena či aplikována. Stěžovatel spatřuje nezákonnost napadeného soudního rozhodnutí v tom, že krajský soud nesprávně posoudil zákonné podmínky pro osvobození stěžovatele od soudních poplatků.

Individuální osvobození od soudních poplatků je procesní institut, jehož účelem je zejména ochrana účastníka, který se nachází v tíživých poměrech, před nepřiměřeně tvrdým dopadem zákona o soudních poplatcích. Tento druh osvobození od soudních poplatků je zařazen v ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s., v němž je kromě jiného uvedeno, že účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu osvobozen od soudních poplatků. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže

být úspěšný, takovou žádost zamítne. Při zkoumání existence předpokladu doložení nedostatku prostředků je potřebné zdůraznit, že účastníka „zatěžuje“ jak břemeno tvrzení, tak i břemeno důkazní. Jinak řečeno, pokud chce být účastník ohledně své žádosti o osvobození od soudních poplatků procesně úspěšný, musí nejen uvést, v čem spatřuje svůj nedostatek prostředků, který dle jeho názoru vede k tomu, že nemůže soudní poplatek uhradit, ale také takové tvrzení řádně doložit. Právní úprava institutu individuálního osvobození od soudního poplatku neukládá soudu povinnost, aby sám za účastníka vyhledával další skutečnosti, které mají charakterizovat jeho nedostatek prostředků k uhrazení soudního poplatku. K otázce dokládání nedostatku prostředků samotným žadatelem o osvobození od poplatků se zcela jednoznačně vyjádřila již judikatura Nejvyššího správního soudu, kdy zdejší soud v usnesení ze dne 25. 1. 2005, č. j. 7 Aps 343/2004 – 50, publikovaném pod č. 537/2005 Sb. NSS, vyslovil právní názor: *„Povinnost doložit nedostatek prostředků je jednoznačně na účastníkovi řízení, který se domáhá osvobození od soudních poplatků (§ 36 odst. 3 s. ř. s.). Pokud účastník tuto povinnost nesplní, soud výdělkové a majetkové možnosti sám z úřední povinnosti nezjišťuje.“*

Z obsahu soudního spisu k dané věci pro Nejvyšší správní soud vyplynulo, že stěžovatel sice splnil své břemeno tvrzení, avšak naproti tomu neunesl své břemeno důkazní v tom smyslu, že by krajský soud na základě předložených důkazů mohl dospět k právnímu závěru pro stěžovatele příznivému. Jak správně uvážil krajský soud, čestné prohlášení, které stěžovatel předložil, není dostatečným důkazem pro rozhodnutí ve smyslu ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s. Proto mu také krajský soud zaslal vzor 060 – formulář potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech, jehož obsah, je-li tento tiskopis řádně vyplněn a potvrzen, v naprosté většině případů slouží soudu jako důkaz potřebný k rozhodnutí, zda lze žadateli přiznat osvobození od soudních poplatků. Nutno dodat, že vyplnění a odeslání vzoru 060 není jediným možným způsobem, jak účastník může prokázat, že nemá dostatečné prostředky. Vždy je ale žadatel o osvobození od soudních poplatků povinen ve lhůtě, kterou soud stanoví, prokázat své majetkové a výdělkové poměry v obdobném rozsahu jako řádně vyplněný a potvrzený vzor 060.

Stěžovatel krajskému soudu formulář – vzor 060 ve lhůtě vrátil a odkázal na své původní čestné prohlášení. Z uvedeného potvrzení (č.l. 8 soudního spisu) vyplývá, že stěžovatel neúplně vyplnil své osobní údaje zbytek údajů proškrtl. K údajím o dluzích toliko uvedl: „nesděljuje“. Do rubriky „jiné okolnosti, které by mohly mít vliv na osvobození“ stěžovatel uvedl: „nedostatek prostředků osvědčený vloženou aktuální listinou u správy adresovaného soudu a čestným prohlášením ze dne 13. února“. Takto řádně nevyplněné potvrzení nemůže soudu sloužit jako stěžejní důkaz potřebný k rozhodnutí, zda lze stěžovateli přiznat osvobození od soudních poplatků. Čestné prohlášení stěžovatele, jak shora uvedeno, totiž není důkazním prostředkem, který by mohl prokázat nedostatek prostředků. Zároveň se krajský soud v odůvodnění napadeného usnesení dostatečně vypořádal i s tím, že relevantním dokladem nedostatku prostředků není ani stěžovatelem předložené potvrzení o poskytnutí příspěvku na živobytí ze dne 7. 1. 2008. S ohledem k uvedeným skutečnostem Nejvyšší správní soud uzavřel, že stěžovatel v souzené věci přes výzvu krajského soudu nedoložil, resp. neprokázal, že nemá dostatečné prostředky k zaplacení soudního poplatku. Krajský soud proto postupoval v souladu se zákonem, jestliže stěžovatele neosvobodil od soudních poplatků.

Ze všech výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že napadené usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích netrpí vadou podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., a kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona. Žalovaný správní orgán měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti, proto mu soud právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 4. září 2008

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu